
PRIKAZ

Gabrijela Kišiček
Filozofski fakultet, Zagreb
Hrvatska

**19. KONFERENCIJA INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR FORENSIC
PHONETICS AND ACOUSTICS (IAFPA)
Trier, Njemačka, od 18. do 21. srpnja 2010.**

Godišnja konferencija IAFPA ove se godine održala u najstarijem njemačkom gradu, Trieru, na Odsjeku za fonetiku Sveučilišta u Trieru. Gostovanje IAFPA označilo je završetak proslave 40-te godišnjice trierskog sveučilišta. Organizatori konferencije, profesori s Odsjeka za fonetiku, ponosno su istaknuli da, iako je Sveučilište vrlo mlado, fonetika se kao samostalni odsjek razvija i unapređuje iz godine u godinu, od njezina osnutka 1985. Jedan od organizatora konferencije, Jans-Peter Köester, bio je ujedno i osnivač Instituta, a zatim i Odsjeka za fonetiku.

The International Association for Forensic Phonetics and Acoustics (IAFPA) osnovano je u Yorku u Velikoj Britaniji 1992. Prva konferencija održana je iste godine u Yorku, a nakon toga forenzični fonetičari iz cijeloga svijeta okupljaju se svake godine kako bi predstavili najnovija istraživanja na području identifikacije i verifikacije govornika. Nakon konferencije održane 1992. u Yorku, uslijedile su konferencije organizirane redom u Trieru, Cardiffu, Orlando, Wiesbadenu, Edinburghu, Vooburgu, Yorku, Rimu, Parizu, Moskvi, Beču, Marrakeshu, Gothenburgu, Plymouthu, Lausannei, prošle godine u Cambridgeu te posljednja u Trieru. Vidljivo je da IAFPA ima članove, fonetičare iz cijeloga svijeta, koji se svake godine izmjenjuju i preuzimaju ulogu organizatora, a broj članova, a time i sudionika na konferenciji, raste iz godine u godinu. Ovogodišnja je konferencija ugostila više od 100 sudionika iz 14 zemalja koji su predstavili oko 40 radova u obliku izlaganja ili postera.

Trodnevna konferencija započela je svečanim otvaranjem i pozdravnim govorima rektora Sveučilišta, Petera Schwenkmezgera, predsjednika IAFPA-e, Petera Frencha, i predsjednice Organizacijskog odbora, Angelike Braun.

Nakon svečanog otvaranja uslijedila su znanstvena izlaganja koja su se održavala svakodnevno od 9 do 17 sati, uz stanke za ručak i kavu.

Prvo izlaganje održao je Francis Nolan, govoreći o percepciji sličnosti glasa i akustičkim mjerenjima kojima se ta sličnost utvrđuje. Iznio je rezultate

---

eksperimenta kojim se provjeravalo koji akustički parametri utječu na percepciju sličnosti govornika. Uz to, eksperimentom se pokušalo utvrditi kolika je razlika glasova snimanih u studiju i telefonom. Izneseni su rezultati LTF-a (*Long-Term Formant Analysis*), mjerenja F0 i drugih akustičkih parametara.

Nakon F. Nolana, predstavljena su istraživanja forenzičnih fonetičara sa Sveučilišta u Yorku. Govorilo se o mjerenju formanata nazala i njihovu doprinosu u prepoznavanju govornika, o utjecaju telefona na vrijednosti formanata, o utjecaju *Lombardi efekta* na vrijednosti formanata, o razlikama u akustičkim parametrima različitih varijeteta njemačkoga jezika...

Jedno od vrlo zanimljivih izlaganja bilo je ono Allena Hirsona, o utjecaju tzv. CSI-efekta na rad forenzičnih fonetičara. Naime, u Velikoj Britaniji postoji inicijativa da se tijekom suđenja dokazi forenzično-fonetškog vještačenja poroti prezentiraju elektroničkim putem. Dakle, da se puštaju primjeri, prikazuju provedena akustička mjerenja... Upravo zbog brojnosti i popularnosti CSI serija, stvorila se iskrivljena slika o postupku identifikacije govornika, a mogući problem je u tome što bi se samo svjedočenje i prezentacija fonetičara mogli pretvoriti u svojevrsan *šou* koji bi zasigurno utjecao na porotu.

Predstavljeno je i nekoliko istraživanja koja su provjeravala vjerodostojnost svjedoka (tzv. *earwitnesses*) u prepoznavanju osumnjičenika. Anders Eriksson predstavio je eksperiment u kojem se od ispitanika tražilo da slušaju razgovor ispred kabine u trgovini i da nakon dva tjedna pokušaju prepoznati glas koji su čuli, pripremajući tzv. *voice line up*. Eksperiment je pokazao da je potreban veliki oprez u korištenju rezultata *voice line upa* jer je prepoznavanje glasa s vremenskom distancom vrlo teško.

Dio izlaganja bio je posvećen i osobitostima pojedinih jezika te izazovima s kojima se forenzični fonetičari susreću u analizi brojnih varijeteta i dijalekata, primjerice njemačkog, engleskog ili kineskog jezika.

Jedno od vrlo zanimljivih izlaganja održala je Anna Czajkowski iz Londona, dajući odgovor na pitanje što utječe na procjenu dubine glasa i koji su akustički korelati glasa procijenjenog dubokim. Istraživanje je pokazalo da su najdublji glasovi s najnižim vrijednostima F1 i F2, ali ne i najnižim F0, te je zaključeno da rezonancija vokalnog trakta više utječe na procjenu dubine negoli fundamentalna frekvencija.

Jedna cijela sesija bila je posvećena radu na projektu LADO – *Language Analysis for the Determination of Origin*. Rad na tom projektu već nekoliko godina potiče rasprave među stručnjacima podijeljenima u dvije skupine – one koji smatraju da rad na prepoznavanju podrijetla govornika treba uključivati ne samo lingviste i fonetičare, već i izvorne govornike, te one koji su protiv suradnje s izvornim govornicima, smatrajući da njihov doprinos nije značajan te da je to posao isključivo za stručnjake.

Posljednji dan konferencije sadržavao je izlaganja vezana uz karakteristike govora pod utjecajem alkohola i procjene dobi govora u šaptu.

Posljednje predavanje na konferenciji bilo je u praktičnom smislu i najvažnije. Hermann Künzel predstavio je najnovija dostignuća u automatskom

---

prepoznavanju govornika, tzv. BATVOX. Predstavljeni su vrlo ohrabrujući rezultati učinkovitosti i uspješnosti BATVOX-a u automatskom prepoznavanju govornika.

Od hrvatskih izlagača svoj rad pod nazivom *Phonetic and linguistic forensic identification of male speaker (real case)* predstavile su Gordana Varošaneć-Škarić i Gabrijela Kišiček.

Organizatori konferencije pobrinuli su se i da slobodno vrijeme sudionika bude kvalitetno ispunjeno, pa je, osim svečanog domjenka u povodu otvorenja konferencije, organizirano i turističko razgledavanje brojnih povijesnih znamenitosti Trier, degustacija domaćih vina te svečana večera. Na konferenciji je tradicionalno održan i godišnji sastanak članova *International Association for Forensic Phonetics and Acoustics* (IAFPA) gdje je odlučeno da će se sljedeća konferencija održati u Beču približno istoga datuma iduće godine.
